

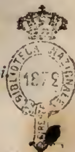
M. ANTONII FLAMINII Paraphrasis in triginta Psalmos uersibus scripta.

Ad Alexandrum Farnesium Cardinalem amplissimum.

LVTETIAE,
Ex officina Roberti Stephani typographi Regii.
M. D. XLVI.

ALEXANDRO FARNESIO Cardinali amplissimo M. Antonius Flaminius S. P. D.

MEMINI *amplissime* Farnesi, *nonnullos & illos quidẽ non indoctos, cum ego* Dauidem *inter poetas præstantissimos numerarem, uehementer mirari solitos, neque adduci unquam potuisse, ut hoc meum iudicium approbarent: quod quidem ego ea re fieri existimabam, quia* Dauidis *carmina, quæ de* Græco, *uel* Hebræo *leguntur expressa, sua uerborum elegantia, suísque numeris carent. quocirca mihi non semel in mentem uenerat tentare, posséntne ea* Latinis *uersibus illustrari: uerum id ne facerem, magnitudine negotii, & imbecillitate ualetudinis deterrebar. Cũ uerò postea grauioribus studijs occupatus poeticis exercitationibus plurimam salutem dixissem, multo etiam magis eam cogitationem abieceram, hoc autem tempore nihil munus à me præstari posse iudicabam (iam enim octauus annus est, cum ego non uersus modo facere desii, sed ne poetam quidẽ ullum* Græcum, *uel* Latinum *legi) ut minime dubitandum mihi fuerit, quin ipsa, siqua tamen unquam fuit in me, orationis poeticæ facultas penitus exaruisset.* Verum *superioribus diebus cum tu per literas id à me postulasses, quod ego, quãquam nihil magis cupiebam, efficere non potui: dubitarémque, ne tibi, cui singularem quandam obseruantiã, & omnia maxima studia debeo, ea res offensionem aliquam, aut commutationem uoluntatis attulisset: tantam ex ea suspicione molestiam cepi, ut à me elegiam subito magnitudo doloris expresserit, quam*

statim ad te misi, nonnullam spem habens fore ut hoc munusculũ, qualecunque esset, me tecum, si fortè alienior factus fores, reduceret in gratiam. Eam elegiam cum legisset Aloisius Priulus, uir summa mihi necessitudine coniunctus, Quin tu, inquit, mi Flamini, quando huiusmodi uersus tã subito fundis, aliquot ex hymnis Dauidis hac eadem scribendi ratione exornas, & tuorum carminum decimas Deo consecras? multáque alia in hanc sententiam, quibus uir pius, & literarũ diuinarum amantissimus recusantem, & huc atque illuc tergiuersantem ita ursit, ut tandẽ his uiginti noctibus triginta psalmorum paraphrasim uersibus cõfecerim: plurium certè confecturus, si per ualetudinem mihi licuisset. Vt enim tecũ pro tua singulari humanitate loquar familiariter, illud scire debes, ita rationẽ ingenii mei comparatam esse, ut nonnisi de nocte in tenebris uersus ego facere possim: ut mihi aut hac excitatione penitus abstinendum sit, aut certè uigilandum. ex qua quidem re etiam factum est ut breuiores quosque psalmos oratione illustrãdos susceperim: quippe qui longo usu doctus exploratissimum haberem (quæ ingenii mei est intemperantia) quencunque psalmum aggressus forem, non intermissurum, quoad illum ad finem usque perducerem: id quod profectò sine magno uitæ periculo in psalmis longioribus facere non potuissem: lux enim meditantem ferè semper oppressisset. Cæterum cum ipse mecum cogitarem, te magna ex parte occasionem dedisse, ut ego hoc opusculum confecerim, omnino faciendum existimaui, ut ipsum ad te potissimum mitterem, præsertim cum & tu, quemadmodum iuuenem literis elegantissimis ex-

politum decet, poetarum lectione delecteris, & ego maximis tuis beneficiis obligatus omni studio contendere debeam, ne uidear ingrati animi uitio laborare. Accipies igitur hoc paruum munusculũ uersibus concinnatum: qui si spiritum, & magnificentiam orationis Dauidicæ *minus exprimere uidebũtur, non me tamen laboris mei ualde pœnitebit. confido enim fore, ut aliquis alius exemplo meo prouocatus, quod ego fortasse parum fœliciter conatus sum, id ipse* Deo *iuuãte summa cum laude perficiat.* Vale. Tridenti Pridie Non. Februar.

Eram paterna abiectus in domo puer,
Cunctísque fratribus meis
Minor pusillum in monte pascebam gregem.
Hîc ego sub umbris arborum,
Dum læta tondet gramina pecus, maximi
Laudes canebam numinis,
Sonora tangens fila citharæ, quam meæ
Paruæ laborarant manus.
At ille sanctus cælitum Rex, & Pater,
Qui summa tangit fulmine
Corusco, humóque gaudet ima tollere,
Suum repente nuntium
Ad parua misit tecta, qui meum sacro
Liniret unguento caput.
Abiecit ille uiribus præstantia
Fratrum meorum corpora,
Nec forma quicquam profuit, nec asperis
Spectata uirtus prælijs:
At ego pusilli paruulus custos gregis
Ad regium decus efferor.

M. ANTONII FLAMINII PA-
raphrasis in trigınta Psalmos uersibus scripta.

ARGVMENTVM PSALMI I.

Docet, pios, ac legum diuinarum studiosos, & amantes, beatos existere: contráque, omnes improbos, & Dei contemptores, miseros esse.

PSAL. I.

Beatus vir, qui non ambulauit in consilio impiorũ, & in via peccatorum non stetit, & in cathedra derisorum non sedit:

Sed in lege Domini volũtas eius, & in lege eius meditabitur die ac nocte.

Et erit tanquam lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo,

Et foliũ eius non defluet, & omnia, quæcunque faciet, prosperabuntur

Non sic impii, sed tanquam puluis, quem proiicit ventus.

Ideo non stabunt impii in̄ iudicio, neque peccatores in concilio iustorum:

Quoniam nouit Dominus viam iustorum, & iter impiorum peribit.

Dum nigra iucundos per languida membra sopores
Nox irrigat mortalium,
Tu mecum tacitis hymnos meditare sub umbris
Cantu Latino barbite
Iesseo quondam heroi modulate, tyranno
Qui siue pulsus à fero
Montibus in solis erraret, siue reuersus

In patriam ditissimas
Vrbes, & latos populos ditione teneret,
Noctes, diésque maximo
Cælicolum regi laudes cantare solebat.
At uos beati cælites,
Est tutela quibus uatum commissa piorum:
Adeste quæso dexteri,
Et quæcunque Syros docuit rex optimus olim,
Per Italas urbes lyra
Dum memorare iuuat, facilem concedite cantum,
Rebúsque dignum maximis.

PARAPHRASIS.

Beatus ille, qui nec audit impios,
Nec perseuerat improbus
Peccare, nec lætatur irrisoribus
Se pessimis adiungere:
Sed mente pura diligit leges Dei,
Illásque semper cogitat,
Seu nox sopore amabili, seu lumine
Sol candido terram irrigat.
Qualis perennes orta propter riuulos
Arbor feraces ramulos
Ornat quotannis fructuum lætissima
Pulcherrimorum copia,
Suúmque honorem seruat omni tempore
Densis amicta frondibus:
Talis piorum est uita, talis omnium
Colentium leges Dei.
Hi quicquid unquam molientur, exitus
Illo fauente prosperos

Habebit. haud sic improbi, sed puluerem
Vt turbo late disiicit,
Sic iactat illos impetus libidinum,
Nullóque consistunt loco.
Ergo supremi iudicis cum uenerint
Tribunal ad iustissimum,
Causa cadentes, à bonorum candida
Turba procul miserrimi
Trudentur ima in tartara: quoniam Deus
Mores piorum diligit:
At turpiter qui uitam agit, cruciatibus
Hunc sempiternis afficit.

ARGVMENTVM PSAL. III.

Queritur de rebellione populi, & spe diuini auxilii animum suum confirmat.

Psalmus Dauid, cum fugeret à facie Absalom filii sui. III.

Domine quid multiplicati sunt, qui tribulant me? multi insurgunt aduersum me,
Multi dicunt animæ meæ, nō est salus ipsi in Deo.
Tu autem Domine protector meus es, gloria mea, & exaltans caput meum.
Voce mea ad Dominum clamaui, & exaudiuit me de monte sancto suo.
Ego cubabo, & dormiam, meque excitabo, quia Dominus sustentat me,
Non timebo millia populi circundantis me. exurge Domine, saluum me fac Deus meus,
Quoniā tu percussisti omnes inimicos meos in maxilla, dentes peccatorum contriuisti.

Domini eſt ſalus, & ſuper populum tuum benedi-ctio tua.

PARAPHRASIS.

Pater beate, quid eſſe cauſæ exiſtimem,
Cur impio bello furens
Me perſequatur immerentem ciuitas?
Meam ſalutem perditam,
Et derelictam populus à tua pater
Benignitate prædicat.
Sed quiſque, quod lubet, loquatur, tu decus,
Certúmque præſidium meum es.
Nunquam fidem tuam pia inuoco prece,
Quin uocibus dexter meis
Aures benignas præbeas, & ſupplici
Optata dones omnia.
Ergo quieta mente utramuis dormiam
In aurem, & hoſtium minas
Ridebo uanas. nullus ullo tempore
Belli tumultus, aut ferox
Me præliorum territabit impetus,
Non ſi trecentis militum
Me uallet hoſtis millibus, & undique
Mortem minentur omnia.
Exurge uindex ſcelerum, & hoſtium feram
Compeſce uim crudelium,
Qui ſæpe, ſæpiúſque me grauiſſimis
Iam liberaſti caſibus.
Tu perdidiſti Saulem, & omnes impios,
Qui belluarum immanium
Inſtar ſalutem, & ſanguinem meum hiantibus

Sæui appetebant faucibus.
Solus salutem, solus ô dulcissime
Pater bona omnia sufficis,
Solus colentibus piè numen tuum
AEterna donas gaudia.

ARGVMENTVM PSAL. VI.

Existimant Dauidem fecisse hos versus, cum in morbũ, & grauissimas calamitates incidisset ob stuprum Bersabeæ illatum, & maritum eius crudeliter interemptum.

Victori in Neginoth super Seminith Psalmus Dauid VI.

Domine ne in furore tuo arguas me, neq; in ira tua corripias me.
Miserere mei Domine, quoniã infirmus sum: sana me Domine, quoniam cõturbata sunt ossa mea.
Et anima mea turbata est valde, sed tu Domine vsquequo?
Conuertere Domine, & eripe animam meam, saluũ me fac propter misericordiam tuam.
Quoniam nõ est in morte qui memor sit tui, in inferno autem quis confitebitur tibi?
Laboraui in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meũ, lachrymis meis stratum meum rigabo.
Caligauit præ amaritudine oculus meus, inueterauit propter omnes inimicos meos.
Discedite à me omnes, qui operamini iniquitatem, quoniam exaudiuit Dominus vocem fletus mei.
Exaudiuit Dominus deprecationem meam, Dominus orationem meam suscepit.

Erubeſcant,& conturbētur vehementer omnes inimici mei, conuertantur, & erubeſcant valde velociter.

PARAPHRASIS.

Ne quæſo Domine me tuus furor opprimat,
Néue ira ſæuiat tua:
Sed qui pater mihi es, paterna filium
Seueritate punias.
Miſerere Domine iam mei, iam triſtibus
Aurem querelis admoue:
Nam dira morbi uis miſellum conficit,
Me uita deſtituit mea.
Et tu quouſque differes opem tuam
Meæ ſalutis negligens?
Quouſque uultum iratus auertes tuum?
Tuo benigno lumine
Meos dolores intuere iam pater,
Malíſque tantis eripe.
Quid me, oro, morte rapere tam cita iuuat?
Ecquid ſepulchro conditus
Tui memor ero? ecquid tuas amabili
Cantabo laudes carmine?
Si cæde me, & lectum meum libidine
Contaminaui ſordida,
At lachrymarum me, meúmque lectulum
Lauabo largo flumine:
Me nulla nox, me nulla lux in poſterum
Non lachrymantem uiderit,
Quanquam ſatis, ſupérque ſupplicii datum eſt,
Mœrore iam contabui,

Fletúque fessa perdidi iam lumina,
Peccata perditus mea,
Iniuriásque meorum acerbas hostium
Dum flere nunquam desino.
Recedite procul impij,recedite
Malas in oras:nam Deus
Suspirijs,lachrymísque motus est meis.
Dominus pias preces meas
Benignus audiuit,salutem supplici
Donauit optimus Pater.
Ergo erubescant,& dolore pessimi
Rumpantur hostes,& meæ
Fœlicitati quisquis inuidet,procul
Fugiat metu perterritus.

ARGVMENTVM PSAL. XI.

Colloquitur cum amicis, qui fugam ipsi suadebant, ne per insidias à Saule circũueniretur,quibus ille respondet,rerum omnium moderatorem,& dominum esse Deũ, neque sine eius prouidentia quicquam geri ab hominibus: quare innocẽtes bono animo esse debere, improbis autem certã perniciem expectandam esse.

Victori Dauid,psalmus XI.

In Domino confido, quomodo dicitis animæ meæ vt transmigret è monte vestro sicut passer?

Quoniam ecce peccatores intenderunt arcum, parauerunt sagittas suas super neruum, vt sagittent in obscuro rectos corde.

Quoniam fundamenta dissipata sunt, iustus autem quid fecit?

Dominus in templo ſancto ſuo, Dominus in cælo ſedes eius:

Oculi eius reſpiciũt, palpebræ eius explorant filios hominum.

Domin⁹ examinat iuſtum, impium autem, & eum qui diligit iniquitatem, odit anima eius.

Pluet ſuper peccatores carbones: ignis, & ſulphur, & ſpiritus procellarum pars calicis eorum.

Quoniam iuſtus Dominus iuſtitias diligit, rectum aſpicit vultus eius.

PARAPHRASIS.

Da. *Deo mea ſpes nititur, quid dicitis,*
Veſtris ut auolem procul
A montibus, miſella ſicut auicula,
Quam ſæuus accipiter feris
Adurget unguibus, fame rabida furens?
Ami. *Quia hoſtis ecce barbarus*
Arcum tetendit iam, ſuas ut imbuat
Tuo ſagittas ſanguine,
Et diſſipatis legibus, miſeris nihil
Ad ſpem ſalutis linquitur.
Da. *At ego quid egi, cur meam uitam mihi*
Auferre tendat impius?
Sed præſidet templo Deus ſancto, Deus
Cælum beatus incolit:
Hinc perſpicaci cuncta luſtrat lumine
Rerum omnium arbiter parens,
Sua ut potente dextera bonos iuuet,
Malóſque iuſtus puniat.
Explorat ille ſæpe rebus aſperis
Pios, ut aurum feruidus

Explorat ignis, opprimi tamen uetat.
Contráque tempus ad breue
Florere permittit malos, cruciatibus
Quos deinde longis afficit.
Quapropter hostis impius nisi iam suo
Ponit furori terminum,
Prædico, funditus peribit obrutus
Igne, procellis, sulphure.
Nanque æquus æquitatem amat Deus, & pios
Placido intuetur lumine.

ARGVMENTVM PSAL. XII.

Queritur de moribus sæculi suî deprauatis: Deo supplicat pro salute piorum, qui ab improbis vexātur: ipsum Deum inducit loquētem, & opem suam pollicentem.

Victori ad Seminith, psalmus XII.

Saluum me fac Domine, quoniam defecit sanctus,
quoniam defecerūt fideles inter filios hominum.
Vana loquūtur vnusquisque ad proximum suum,
ficte blandiuntur, in corde & corde loquuntur.
Disperdat Dominus vniuersa labia ficte blandiētia,
linguam magniloquam.
Qui dixerunt, Linguis nostris magnificabimur, labia nostra penes nos sūt, quis noster Domin' est?
Propter vastitatem inopum, & gemitum pauperum
nunc exurgam, dicit Dominus,
Saluabo illos ab iis, qui laqueum ponunt ipsis.
Eloquia Domini eloquia munda, argentū igne examinatum in vase terreo, purgatum septies.
Tu Domine seruabis eos, & custodies nos à genera-

tione hac in æternum.

In circuitu impii ambulant, cũ exaltata fuerint opprobria filiorum hominum.

PARAPHRASIS.

Benigne cælitum Pater serua obsecro,
Opémque fer: paucissimi
Nam sunt, quibus confidere, ac possim meam
Tuto salutem credere.
Mendacio iam pulsa turpi ueritas
Recessit alma ab urbibus,
Fidésque, sanctúsque pudor, & soror illius
Synceritas amabilis.
Quòd siquis unquam blandiatur, & omnia
Loquatur ore dulcia,
Tu uerò ab illo tibi potissimum caue.
Te lingua blanda ab improbo
Auellat ore præpotens rerum Deus,
Tu, magna qui semper loqui
Gaudes, eum iratum, tuéque uindicem
Linguæ proteruæ sentias:
Tu, qui furore percitus, Lingua mea
Opes mihi & potentiam
Dicis parabo, liberum os gero, & geram
Semper, quis imperat mihi?
At hæc nefandus dum nefaria euomit,
Cælestium Rex maximus
Orationis impiæ iactantia
Commotus, Exurgo iam, ait,
Exurgo, iámque opem salutarem affero
Benignus afflictis, mihi,

Qui uexat illos, impius pœnas dabit.
Synœra uerba numinis,
Auróque puriora sunt purissimo,
Quod igne sæpe, ac sæpius
Purgauit artifex, monile regio
Sponso laborans nobile.
Tu gente nos ab impia rex optime
Seruabis, & clementiæ
Scuto tuæ firmissimo tela hostium
Longe repelles omnia.
Tuti uagantur improbi, & bonis malam
Pestem, dolósque comparant,
Contaminata mente cum uir urbibus,
Seruire dignus, imperat.

ARGVMENTVM PSAL. XIII.

Vir sanctus magnis, ac diuturnis calamitatib' vexatus vicem suam miseratur, & auxilium Dei queribundus implorat.

Victori, psalmus Dauid XIII.

Vsquequo Domine obliuisceris me in perpetuum? vsquequo auertis faciem tuam à me?
Quandiu ponam consilia in anima mea, dolorē in corde meo per diem?
Vsquequo exaltabitur inimicus meus super me? respice, & exaudi me Domine Deus meus.
Illumina oculos meos, ne vnquam obdormiam in morte: ne fortè dicat inimic' meus, Præualui aduersus eum.
Qui tribulant me, exultabunt si motus fuero: ego autem in misericordia tua speraui.

Exultabit cor meum in ſalutari tuo. cantabo Domino, qui bona tribuit mihi.

PARAPHRASIS.

Quouſque Domine linquor in tantis malis?
O columen, & ſalus mea,
Quouſque pergis eſſe non memor mei?
Dic oro, quandiu dies,
Noctéſque lachrymis madebo, & anxius
Deliberando diſtrahar?
Quouſque ſupplicem tuæ clementiæ
Crudelis hoſtis opprimet?
Aures tuæ ſatis diu Pater à meis
Abhorruere queſtibus,
Satis, ſupérque uultus auerſus tuus
Omnem mihi lucem abſtulit.
Iam quæſo, iam candore luminis ſacri
Meas tenebras diſſipa:
Ne fortè durus mortis obrepat ſopor,
Dum nulla donatur quies.
Ne quæſo ne amplius in mala inſultans mea
Triumphet hoſtis gaudio:
Sed quanquam ab omnibus miſera ſalus mea
Proiecta ſit mortalibus,
Bonam tamen ſpem non ego abijciam, tuæ
Nitens opis fiducia.
Pater beate maximas tibi gratias
Ago, tuum qui ſupplicem
Tam dexter audis, & malorum fluctibus
Tantis benignus eripis.
Iam iam querelas flebiles, ſuſpiria

Iam pono lætus tristia,
Et fonte quicquid carminis fluet meo,
Pater tibi omne consecro.

ARGVMENTVM PSAL. XV.

Præcipit genti suæ, quam viuendi rationem sequi debeât, vt Deo chari sint, & sublato omni exterorum metu in finibus patriæ securi conquiescant.

Psalmus Dauid XV.

Domine quis peregrinabitur in tabernaculo tuo? aut quis requiescet in monte sancto tuo?
Qui ingreditur sine macula, & operatur iustitiam.
Qui loquitur veritatem in corde suo, qui non detraxit lingua sua,
Nec fecit proximo suo malum, & opprobrium non tulit super proximo suo:
Despicitur in oculis eius malignus, timentes autem Dominum glorificat.
Qui iurat vt se affligat, & non mutat: pecuniã suam non dedit ad vsuram: & munera contra innocentem non accepit.
Qui facit hæc, non mouebitur in æternum.

PARAPHRASIS.

Pater supreme quis tuum templum incolet? **Dauid.**
Dic, oro, monte quis acquiescet in tuo?
Qui purus omni à labe iustitiam colit, **Deus.**
Qui diligenter curat, ut mentem mala
A cogitatione seruet integram,
Nec immerentes ore uexat improbo,
Nec alteri nocere solummodo cauet,

Sed ſiquis ullum lædat, auxilio uenit,
Iniuriámque prohibet. hic malum, licet
Ditiſſimum, licet potentem, negligit.
At quos amantes uiderit Deum, colit,
Veretur, obſeruat, loco quanquam infimo
Iacêre cernat rerum egentes omnium:
Nec, ſiquid unquam iuret, unquam peierat.
Non ille fœnori pecuniam daret:
Illámue reciperet licet pauperrimus,
Vt innocentes opprimat, uel maximam.
Qui ſeruat hæc, immobilis ſemper manet,
Deóque charus uiuit, & mortalibus.

ARGVMENTVM PSAL. XXIII.

Gloriatur, ſe ac ſua omnia Deo curæ eſſe, & demonſtrat, quàm beati ſint ii, qui iuſte cum fide ac pietate vitam degunt, & ſeſe in ſeruitutem Deo dicant.

Pſalmus Dauid XXIII.

Dominus paſcit me, nihil mihi deerit, in loco paſcuæ me collocauit.
Iuxta aquas refrigerii ducit me, animam meam cõuertit.
Deduxit me ſuper ſemitas iuſtitiæ propter nomen ſuum.
Etiam ſi ambulauero per vallem vmbræ mortis, nõ timebò mala, quoniam tu mecum es.
Virga tua & baculus tuus, ipſa me conſolata ſunt.
Paraſti in conſpectu meo menſam aduerſus eos, qui tribulant me.
Impinguaſti in oleo caput meũ, & calix meus exu-

berans est. Sed & bonitas,
Et misericordia tua subsequentur me omnibus diebus vitæ meæ,
Et habitabo in domo Domini in longitudine dierum.

PARAPHRASIS.

Rex cælitum est pastor meus,
Nihil boni deerit mihi.
Vberrimis in pascuis,
Amœna propter flumina
Me spiritus sanctissimi
Aura beata recreat,
Dulcique mentem pabulo
Nutrit suæ scientiæ.
Miserrimus animus meus
Dum longius abit à Deo,
Errauerat procul à uia,
Quæ ducit ad cælestium
Oras beatas. at Deus
Meæ misertus miseriæ,
Benignitate maxima
Quæsiuit illum ultrò, & sui
Reduxit ad caulam gregis.
Si sola solus per loca
Inermis eam, ubi plurima
Imago mortis territat,
Interritus perrexero
Custode securus Deo.
Me uirga, pastor optime,
Coercet errantem tua,
Ne grauius offendar cadens,

Tuo bacillo fulcior.
Me mensa roborat tua,
Me dulcis exhilarat calix
Tuus, oleo foueor tuo.
Nec me pater dulcissime
Per has inexplicabiles
Vias euntem deseres
Vnquam, sed ad tuam domum
Duces, ubi uita fruar
Et sempiterno gaudio.

ARGVMENTVM PSAL. XXX.

Gratias agit Deo, grauissimo morbo liberatus.

Psalmus Cantici dedicationis domus Dauid XXX.

Exaltabo te Domine, quoniam exaltasti me, nec delectasti inimicos meos super me.
Domine Deus meus clamaui ad te, & sanasti me.
Domine eduxisti ab inferno animam meam, saluasti me à descendentibus in foueam.
Psallite Domino sancti eius, & confitemini memoriæ sanctitatis eius:
Quoniam momentum est in ira eius, & vita in beneuolentia eius.
Vespere demorabitur fletus, & ad matutinum tempus lætitia.
Ego autem dixi in prosperitate mea, non mouebor in æternum.
Domine in volũtate tua præstiteras monti meo fortitudinem.
Auertisti faciem tuã à me, & factus sum cõturbatus.

Ad te Domine clamaui, & ad Deum meum depreca
tus ſum.
Quæ vtilitas in ſanguine meo, ſi deſcendero in cor
ruptionem?
Nunquid confitebitur tibi puluis, aut annuntiabit
veritatem tuam?
Audi Domine, & miſerere mei, Domine eſto adiu-
tor meus,
Conuertiſti planctum meum in gaudium mihi, cõ-
ſcidiſti ſaccum meum, & circũdediſti me lætitia.
Propterea cantabit tibi gloria mea, & nõ ſilebit: Do
mine Deus meus in æternum confitebor tibi.

PARAPHRASIS

Te ſemper efferam pater ſanctiſſime
Cantu meorum carminum,
Qui me tenebris inferorum, & horrida
Lethi extuliſti ianua.
Tua benignitate perfectum eſt, meis
Ne riſus hoſtibus forem.
Domine pia prece inuocatus tabido
Morbum expuliſti corpore.
Iam iam ſub imas ire terras cœperat
Mœrens anima, iam nexibus
Soluta chari corporis dulciſſimas
Linquebat oras ætheris,
Cum reſtituta uiuere, & iuſſa eſt frui
Lucis cupito munere.
Adeſte caſtæ uirgines, homines pij
Adeſte, mecum laudibus
Deum benignum tollite, agite gratias,
Quantas poteſtis maximas

Incomparabili illius clementiæ.
Vt uerè nimbus uuido
Vix ortus euanescit, Aquilonis feri
Si spiritus superuenit,
Sic ira sancti numinis breuissima est.
At illius benignitas
Semper salutem, semper hominibus pijs
Syncera præbet gaudia.
Quòd siquid unquam incommodi interuenerit,
Deo fauente celeriter
Multiplicatis commodis rependitur.
Verum ipse uictis hostibus,
Et constituta pace, cum mihi omnia
Fœliciter succederent,
Demens ad hunc modum loquebar, nulla uis,
Me nulla iam potentia
Deijcere poterit hoc statu rerum optimo.
Tu scilicet regnum meum,
Meásque fortunas ita stabiliueras,
Vt montis instar omnibus
Habere uisa sint. at hoc nulla mihi
Virtute contigerat mea:
Sed liberalitate maxima tua,
Quod ne mihi ignotum foret,
Illámque stultam opinionem ut ponerem,
Paulisper auersus mihi
Memet reliquisti Domine, súntque illico
Mutata, uersáque omnia.
Tum lachrymans, uocésque lamentabiles
Fundens, Quid, inquam, maxime
Rex cælitum, quid uita proficiet mea

Restincta morte tam cita?
Ecquid sepulchro lingua condita poterit
Cantare nominis tui
Laudes, tibíue docta dextra psallere?
Ne, quæso, supplicis tui
Nouissimo in casu precem contemptam habe,
Sed pestilentem corpore
Depelle morbum de meo. sic lachrymans
Orabam: at ipse tristibus
Aurem querelis admouens, pro lugubri
Mœrore læta gaudia,
Pro fœditate uestium squallentium
Vestem dedisti candidam.
Itaque tibi ingenium meum, & studia mea,
Meámque uocem consecro:
Semper tibi laudes cithara dicet mea:
Semper tuam clementiam
Cantabo: semper gratias tibi maximas
Agam pater sanctissime.

ARGVMENTVM PSAL. XLII.

Exponit, in quanta solicitudine ac dolore esset, cum Hierosolymis eiectus à Saule neque templum augustissimum cum reliquis ciuibus celebrare, neque sacrificiis solennibus interesse posset.

Victori, erudiens Canticum filiorum Core, psalmus XLII.

Quemadmodum desiderat seruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.
Sitiuit anima mea ad Deum fortem, viuum, quan-

do veniam,& apparebo ante faciem Dei?

Fuerũt mihi lachrymæ meæ panes die ac nocte, dũ dicitur mihi quotidie, Vbi eſt Deus tuus?

Hæc recordatus ſum, & effudi in me animam meã, quòd tranſibo cum multitudine, adducens illos vſque ad domum Dei

In voce exultationis & cõfeſſionis, multitudine tripudiante.

Quare triſtis es anima mea,& quare conturbas me?

Spera in Deum : quoniam adhuc cõfitebor illi propter ſalutare vultus ſui.

In me anima mea conturbata eſt, propterea memor ero tui de terra Iordanis,& Hermonii, & à monte Mizaar.

Abyſſus abyſſum aduocat in voce cataractarũ tuarum.

Omnes fluctus tui, atque procellæ tuæ ſuper me tranſierunt.

In die mandabit Dominus miſericordiam ſuam,& nocte canticum eius apud me,

Oratio Deo vitæ meæ.dicam Deo,Rupes mea,

Quare oblitus es mei, & quare contriſtatus incedo, dum affligit me inimicus?

Quaſi gladio concidunt oſſa mea, dum exprobrant mihi inimici mei,

Dicentes mihi per ſingulos dies,Vbi eſt Deus tuus?

Quare triſtis es anima mea,& quare cõturbas me?

Spera in Deum:quoniam adhuc confitebor illi,qui eſt ſalutare vultus mei,& Deus meus.

PARAPHRASIS.

Vt ceruа fontem anhela quærit anxie
Quam uis canum ſagacium
Vexauit,urit arua dum ſol igneus:

Sic te pater dulcissime
Desiderat anima mea, cor meum tuam
Sic expetit præsentiam.
O si niuea lux illa fulgeat mihi,
Cum liceat ad templum Dei
Adire, & hymnos numini augustissimo
Cum gente sancta dicere.
Noctes, diésque lachrymæ tristissimæ
Fuere pro cibo mihi,
Dum continenter sciscitantur impiæ
Gentes, Deus meus ubi sit.
Cur ille, dicunt, exulem seruum suum
Tantis relinquit in malis?
Iam fracta uirtus ponderi succumberet
Rerum asperarum, nisi bona
Fulciret illam spes, & animum reficeret
Iucunda cogitatio:
Nimirum adhuc tempus fore, cum ad amabilem
Redibo lætus patriam.
Tunc me meorum multitudo ciuium
Immensa gratulantium
Templum Dei deducet ad sanctissimum:
Tunc ciuitas clamoribus
Faustissimis sonabit, omnia tinnulis
Late sonabunt plausibus.
Ergo bona tibi tanta ô anima mea à tuo
Promissa cum scias Deo,
Cur non dolori iam modum figis? mihi
Cur omne tollis gaudium?
Committe iam, committe præsentissimo
Tuam salutem numini:

Nam liberati ab omnibus malis adhuc
  Agemus illi gratias.
Hæc ſæpe mecum colloquor,ſed intimis
  Reſurgit in præcordijs
Quandoque tanta uis doloris anxij,
  Vix ut queam reſiſtere.
Quapropter ad tui memoriam nominis
  Amabilem ſæpiſſime
Recurram ô unica ſpes mea,ô lux,& ſalus,
  Charúmque ſolamen meum,
Dulceſcet illa amaror omnis,& animo
  Illa eluet curas meo.
Quanquam paterna ſum fugatus à domo,
  Vaſtáſque ſolitudines
Iordanis,.uióſque ſaltus Hermoni,
  Inhoſpitalem & Mizarum
Exul peragro rerum egenus omnium:
  Nunquam tamen tui pater
Non meminero,nunquam effluet animo meo
  Dulciſſimum nomen tuum.
Eheu dolorem urget dolor,neque ulla fit
  Laboris intermiſſio.
Vt denſus imber,uíſque ſæua grandinis
  Ingente glomerati agmine,
Cum turbulento decidunt ex æthere,
  Magnis & omne motibus
Cælum quatit tonitruum horriſonus fragor,
  Sternuntur agri,ſternitur
Seges uireſcens,rura plenis omnia
  Natare foſſis ruſticus
Miratur:heu tali pater miſerum agmine

Grauium malorum usque obruis.
Sed tu serena placidus intueberis
Me fronte tandem, & candida
Lux pellet horridas tenebras: interim
Manente nocte desinam
Laudes tibi nunquam canere, numen tuum
Nunquam precari desinam,
Dicam tibi flens, O salus, ô lux mea
Cur tandiu immemor es mei?
Cur lachrymis, dolore, luctu macror,
Dum uexat hostis barbarus?
In frusta corpus omne concidunt meum,
Et me miserrime enecant,
Dum continenter sciscitantur impiæ
Gentes, Deus meus ubi sit.
Cur tristis es anima mea? cur nunquam mihi
Per te licet quiescere?
Committe iam, committe præsentissimo
Tuam salutem numini,
Nam liberati ab omnibus malis, adhuc
Agemus illi gratias.

ARGVMENTVM PSAL. C.

Hortatur omnes mortales, & præcipue Iudæos, vt memores sint beneficiorum Dei, qui nos creauit, regit, ac tuetur, vt nũquam intermittendæ sint gratiarum actiones.

Psalmus ad laudem. C.

Iubilate Deo omnis terra, seruite Domino in lætitia:
Introite in conspectu eius in exultatione.

Scitote, quòd Dominus ipse est Deus, ipse fecit nos; & non ipsi nos:

Nos autẽ populus eius, & oues pascuæ eius. introite portas eius in confessione, atria eius in hymnis: confitemini illi,

Laudate nomẽ eius: quoniam benignus est Dominus, in æternum misericordia eius, & usque in generationem & generationem veritas eius.

PARAPHRASIS.

Vrbes, & agri cantibus
Sonate, læta maximo
Seruite mente numini,
Lætis adite plausibus
Ad atria eius aurea.
Ipse, ipse uerus est Deus,
Terræ, políque conditor:
At cæterarum gentium
Non dij, sed aurum, & marmora.
Tu nos pater sanctissime
Tua benigna dextera
Finxisti, ouiculæ nostuæ
Sumus, tuæ scientiæ
Dulcissimo nos pabulo
O pastor optime nutriens,
AEterna donas secula
Vitam beatam ducere.
Ergo Deum canamus ô
Viri, & pudicæ fœminæ,
Viri, & pudicæ fœminæ
Adite sancti ianuas

Templi sonantes dulcia
Carmina, sonent late omnia
Nomen Dei sanctissimum:
Nam dulcis, & rerum omnium
Amabilissimus est Deus.
Absumet ignis sydera,
Tellus peribit: at Dei
Mirabilis clementia,
Et ueritas semper manent.

ARGVMENTVM PSAL. CXIII.

Hortatur ad hymnos canendos Deo, prædicans eius potentiam, & prouidentiam misericordiæ plenam.

Alleluia Psalmus CXIII.

Laudate serui Domini, laudate nomen Domini.
Sit nomen Domini benedictum ex hoc nunc & usque in sæculum.
A solis ortu vsque ad occasum laudabile nomen Domini.
Excelsus super omnes gentes Dominus, & super cælos gloria eius.
Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & demittit se, vt aspiciat[omnia]in cælo, & in terra?
Suscitans à terra inopem, & de stercore erigens pauperem,
Vt collocet eum cum principibus, cum principibus populi sui.
Qui habitare facit sterilem in domo, matrem filiorum, lætantem.

Adeste castæ uirgines, pueri integri
Adeste, meum laudibus
Efferte nomen numinis sanctissimi.
Dum sol per oras ætheris
Cursu uolubili rotabitur, diem
AEgris ferens mortalibus:
Minora dum micabit inter sydera
Luna occidente iam die,
Ab Indo ad ultima Britani littora
Illustre sit nomen Dei.
Non uniuersis ille tantum gentibus
Sua imperat potentia,
Sed cælites, cælique supra maximum
Se tollit altus uerticem.
Hinc pater acuto cuncta lustrat lumine,
Non stellifer quicquam polus:
Non alma quicquam terra continet, neque
Pontus, eam circumuagus:
Nil pandit aer liquidus, occultat nihil
Crassa inferorum obscuritas:
Mortalis ullus denique nihil pectore
Seruat profundo conditum,
Quod ille rector maximus cælestium
Non cernat omni tempore.
Ipse & potentes mente inani lucida
Perambulantes sydera
Vindex ad imos usque trudit inferos,
Et pauperes in infimo
Gradu iacentes principum in solio locat
Sua benignus dextera.

Ipse & pudicam liberorum garrulo
Hilarat puellam examine,
Quæ prole sine dulci, diu in tristissimo
Mœrore uitam traxerat.

ARGVMENTVM PSAL. CXIIII.

Hymnus est elegantissimus, in quo celebrat prodigia, quæ Deus edidit, cũ Hebræos ab AEgypto traduceret in regna Chananæorum.

Alleluia Psalmus CXIIII.

Quum exiret Israel de AEgypto, domus Iacob de populo barbaro,
Factus est Iuda sanctificatio eius, Israel potestas eius.
Mare vidit & fugit, Iordanis cõuersus est retrorsum.
Montes subsilierunt vt arietes, & colles sicut agni ouium.
Quid est tibi mare, quòd fugisti? & tu Iordanis, quòd conuersus es retrorsum?
Montes cur subsiliistis sicut arietes, & colles sicut agni ouium?
A facie Domini mota est terra, à facie Dei Iacob,
Qui conuertit petram in stagna aquarum, & silicem in fontes aquarum.

PARAPHRASIS.

Quum liberata seruitute barbara
Iudæa gens AEgyptiorum finibus
Exiret, illámque Deus ipse duceret,
Fugêre fluctus æquoris perterriti,
Iordanis unda retro fugit, & stupens
Gens illa uidit exilire maximos

Montes, ut agni prata per uirentia
Saliunt nouelli, lacte dulci ebrij.
Quid accidit mare tibi, cur perterritum
Fugeres? o celle fluminum quid accidit,
Cur pauidus ad fontem recurreres tuum?
Vos quæso montes maximi quid impulit
Insititatis exilire motibus?
Sensere magni numinis præsentiam
Montes, & unda fluminis, & altum mare,
Sensere dura saxa solitudinum,
Cum bis ea fontes uerteret in uberes.

De inscriptione X V hymnorum qui sequuntur.

Ter quinque, qui sequuntur, hymni cantica
Graduum uocantur, istiusque nominis
Quæ uis in isto sit loco, iam plurimi
Interpretantes protulere plurima,
Sed illa sic incerta, fabulosaque,
Vt ipse malim confiteri liberè,
Nescire me, quod nescio. tu candide
Lector, quod istis continetur canticis,
Dum diligenter explicamus, obsecro
Attentum animum adhibe, tametsi inscriptio
Quid ipsa sibi uelit, explicare non datur.
Nam tótque, tantáque poteris cognoscere
In his poetæ uersibus sanctissimi
Vitam beatam maxime attingentia,
Vt curiosus sis licet, animo tamen
AEquo ferendum sit, quòd unum hoc nescias.

ARGVMENTVM PSAL. CXX.

Queritur vir ſanctus, ſe patria pulſum, inter homines improbos & fraudulentos vitam agere.

Canticum graduum, Pſalmus CXX.

Ad Dominum cum tribularer, clamaui, & exaudiuit me.

Domine libera animam meam à labiis mendacii, & à lingua doloſa:

Quid dabit tibi, aut quid adiiciet tibi lingua doloſa? ſagittæ potẽtis acutæ cum carbonibus iuniperorũ.

Hei mihi quòd incolatus meus apud Meſech eſt, & habito cum tabernaculis Cedar, multũ incola fuit anima mea

Apud eos, qui oderunt pacem. Ego vir pacis ſum, & cum loquor [de pace,] ipſi ad bellum [incitantur.]

PARAPHRASIS.

Oppugnat hoſtis impius caput meum,
Meaſque fortunas, ego
Contra piarum me tegam ſcuto precum.
Nam uocibus dexter meis
Aures amicas admouet ſemper Deus,
Vt filio dulcis pater:
A . iperino dente, acerbo à uulnere
Ori, doloſi Domine me
Defende; ſæua lingua ne uitam mihi
Suis uenenis auferat:
Doloſa lingua quem tibi fructum feret?
Quid turpibus mendaciis
Lucrabere præter odium Dei miſer,
Et omnium mortalium?

Qualis sagitta milite à fortissimo
Contorta, qualis ignea
Nutrita uis iuniperi olentis caudicæ,
Talis uenenata impij
Lingua est. Miser, miser ego iam nimium diu
Cum gente uiuo barbara:
Me pax iuuat, & mutui concordia
Amoris ardens ignibus:
At ista gens de pace cum loquor, nihil
Crepat nisi necem & sanguinem.

ARGVMENTVM PSAL. CXXI.

Docet in periculis ad misericordiã Dei confugiendum esse, qui solus & possit, & velit nos incolumes conseruare, & omnibus bonis augere & cumulare.

Canticum graduum, Psalmus CXXI.

Leuaui oculos meos in mõtes, vnde veniet auxilium mihi.
Auxilium meũ à Domino, qui fecit cælum & terrã.
Non dabit in commotionem pedem tuũ, neque dormitabit qui custodit te.
Ecce nõ dormitabit, neque dormiet, qui custodit Israel.
Dominus custodit te, Dominus vmbra tua ad manũ dexteram tuam.
Per diem sol non vret te, neque luna per noctem.
Dominus custodit te ab omni malo, custodiet animã tuam Dominus.
Dominus custodiet introitum tuum, & exitum tuum ex hoc nunc, & vsque in sæculum.

Dum me cruentus urget hostis, lumina
Montes ad altos sustuli,
Vnde ille rerum præpotens pater omnium,
Terræ, políque conditor,
Frustratus hostem barbarum, mittet mihi
Opem benigno numine.
Nunquam ille sæuis impiorum incursibus
Tuam sinet constantiam
Labare uictam, dormiet nunquam tuæ
Salutis ille negligens:
Qui ciuitati præsidet sanctissimæ,
Nunquam profecto dormiet.
Hærebit ille semper ad dextrum latus
Fidissimus comes tuum,
Vmbraculíque tecum amabilis uicæ
Fungetur optimus pater,
Ne feruidus te tangat aut sol, aut graui
Luna insalubris lumine:
Quodcunque ages, ubicunque eris, domi, foris,
In urbe, in agro, tecum erit
Semper beatus cælitum rex, & pater,
Fortunet ut tibi omnia:
Suásque tandem ducet ad domos, ubi
AEterna uiues sæcula.

ARGVMENTVM PSAL. CXXII.

Solebant omnes tribus Hierosolyma conuenire ter in singulis annis ad agendos dies festos & solennes. Inducit igitur homines pios gratulantes, venis-

se tempus eiusmodi conuentus,& vrbem sanctā lau dibus celebrantes, illisque omnia bona precantes.

Canticum graduum, Psal. CXXII.

Lætatus sum,cum dicerent mihi,In domum Domi ni ibimus,
Stabunt pedes nostri in portis tuis Hierusalem.
Hierusalem ædificata est vt ciuitas, quæ coniuncta est sibi ipsi simul.
Illuc ascēdunt tribus, tribus Domini,testimonium Israeli,ad confitendum nomini Domini.
Quia illic constitutæ sunt sedes ad iudicium, sedes domus Dauid.
Precamini pacem ipsi Hierusalem, sit bene iis qui diligunt te,
Sit pax in mœnibus tuis,& abundantia in domibus tuis.
Propter fratres meos, & proximos meos nunc precabor pacem tibi.
Propter domum Domini Dei nostri quæsiui bona tibi.

PARAPHRASIS.

O quale cœpi gaudium
Cum dicerent, Adibimus
Templum Dei sanctissimum:
Te magna visam ciuitas
Tectis, vijs, & mœnibus,
Et ciuium concordia
Florentem, & almi numinis
Tutela. agris ex omnibus,
Et oppidis gens plurima
In te piorum singulis

Annis ter ad festos dies,
Et sacra sancta conuenit,
Vt legibus mandat suis
Rector supremus cælitum:
Tu iura claris urbibus
Legésque das, tu maximos
Reges alis, te Dauidis
Proles frequentat inclyta
Stipata semper nobili
Turba ducum. precamini
Ciues boni bona omnia
Huic ciuitati, sit bene,
Fœliciteŕque amantibus
Te, mater alma, nec tuis
Vnquam recedat finibus
Pax & beata faustitas:
Salus meorum ciuium
Tua salute nititur:
Templum Dei sanctissimum
Te reddit omnibus pijs
Amabilem. igitur usque dum
Ego uixero, semper tibi
Bona precabor omnia.

ARGVMENTVM PSAL. CXXIII.

Homines pii ab impiis oppressi misericordiam Domini implorant.

Canticum graduum, Psal. CXXIII.

Ad te leuaui oculos meos, qui habitas in cælis.
Ecce sicut oculi seruorũ ad man⁹ dominorũ suorũ,

Sicut oculi ancillæ ad manus dominæ ſuæ, ita oculi noſtri ad Dominum Deum noſtrum, donec miſe reatur noſtri.

Miſerere noſtri Domine, miſerere noſtri, quia multum repleti ſumus deſpectione,

Quia multum repleta eſt anima noſtra deriſione abundantium, & deſpectione ſuperborum.

PARAPHRASIS.

At te, beatas qui beatus incolis
Oras nitentis ætheris,
Attollo lumina lachrymis manantia,
Vitæ meæ ſpes unica:
Iniurioſa uerberatus ut manu,
Manus heriles aſpicit
Flens ſeruus, implorans opem domini ſui:
Vt ſerua ſerui dextera
Pulſata, dominæ dexteram aſpicit ſuæ:
Sic te pater ſanctiſſime
Nos intuemur maxima fiducia,
Donec querelis triſtibus
Aures benignas applicans adſis tuo
Nobis ſecundo numine.
Iam quæſo, iam tuêre ſupplices tuos
Vultu ſereno, iſta quoniam
Abominata gens ſua ſuperbia
Nos enecat miſerrime,
Miſerrime nos enecat gens impia
Irriſione & iurgiis.

ARGVMENTVM PSAS. CXXIIII.

Gens ſancta præſenti periculo mortis liberata, gra

tias agit Deo.

Canticum graduum, Pſal. CXXIIII.

Niſi Dominus fuiſſet in nobis, dicat nunc Iſrael, niſi Dominus fuiſſet in nobis,

Cum exurgerent homines in nos, tunc viuos deglutiſſent nos.

Cum iraſceretur furor eorum in nos, tunc aqua abſorbuiſſet nos,

Torrens trãſiſſet ſuper animam noſtram, tunc trãſiſſent ſuper animam noſtram aquæ intolerabiles.

Benedictus Dominus, qui non dedit nos in prædam dentibus eorum.

Anima noſtra ſicut paſſer erepta eſt de laqueo venãtium: laqueus contritus eſt, & nos liberati ſumus.

Adiutorium noſtrum in nomine Domini, qui fecit cælum & terram.

PARAPHRASIS.

Niſi nos benigni numinis
Tutela ſeruaſſet, piæ
Nunc dicat urbis incola,
Niſi nos benigni numinis
Tutela ſeruaſſet, feri
Inuaderent cum barbari,
Inſtar leonum hiantibus
Nos deuoraſſent faucibus:
Cum gens ueniret impia
Furens, mindſque & ſanguinem
Spirans, malorum altiſſimo
Nos obruiſſet gurgite:
Torrens malorum maximus
Agros, & urbem, & omnia

Iam perdidisset funditus.
Supreme cælitum pater
Te sempiternis laudibus
Seruata tollet ciuitas,
Quam noluisti in manibus
Patêre prædam belluis:
Vt implicata uinculo
Pudica turtur, aucupis
Crudelis effugit manum,
Si fortè laqueus frangitur,
Sic impiorum è dextera
Spem præter ipsi euasimus.
In posterum anxius timor
Nostris facessat finibus,
Quando omnium rerum potens,
Terræ, políque conditor
Suo benigno numine
Nostræ saluti consulit.

ARGVMENTVM PSAL. CXXV.

Describit securitatem eorum, qui omnes suas spes collocant in Deo.

Canticum graduum, Psal. CXXV.

Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion immobilis in sæculum manens. Hierusalem
Mõtes habet in circuitu suo, & Dominus est in circuitu populi sui ex hoc nunc, & vsque in sæculum.
Quia non relinquet Dominus virgam peccatorum super sortem iustorum, vt non extendant iusti ad iniquitatem manus suas.

Benefac Domine bonis,& rectis corde,
Declinantes autem ad prauitates deducet Dominus cum operantibus iniquitatem.pax super Israel.

P A R A P H R A S I S.

Quicunque uerè spes suas locat in Deo,
Immobilis semper manet
Sionis instar,nulla quem suo potest
Mutare uis unquam loco.
Vt sancta uallo montium circundata
Est undecunque ciuitas,
Sic ipse rector cælitum dextro pios
Vallabit usque numine,
Illósque nullis improborum uiribus
Premi diutius sinet,
Ne fortè uirtus fracta rebus asperis
Deo recedat à suo.
Fac affluenter manet ad bonos tua
Quæso benignitas Pater.
At qui secutus impiorum pessima
Consilia deserit uiam
Legum tuarum perditus,illum precor
Vltrice puni dextera.
Vtinam quies,& alma pax nostros agros,
Nostras & urbes incolat.

A R G V M E N T V M P S A S. C X X V I.

Describit lætitiam gentis Hebrææ è Babylone domum redeuntis.

Canticum graduum, Psal. C X X V I.

Cum converteret Dominus captiuitatem Sion, facti

ſumus ſicut ſomniantes:

Tunc repletum eſt riſu os noſtrum,& lingua noſtra exultatione.

Tunc dicebant inter gentes, Magnifice fecit Dominus cum iſtis,

Magnifice fecit Dominus nobiſcum, facti ſumus lætantes.

Reduc Domine captiuitatem noſtram ſicut torrẽtes in Auſtro.

Qui ſeminant in lachrymis, in exultatione metent:

Euntes ibant, & flebant mittentes ſemina ſua:

Venientes autem venient cum exultatione, portantes manipulos ſuos.

PARAPHRASIS.

Quum liberati barbaræ gentis iugo
Dulcem rediremus domum,
Se ſomniare quiſque, non uero frui
Exiſtimabat gaudio:
O quæ uoluptas, quanta nobis commoda
Tuo fauente numine
Tum contigere cælitum rex maxime:
Tum barbarus mirans ait,
En quanta pro ſalute gentis iſtius
Pater deorum conficit:
Et magna certè fecit, haud iniuria
Tanto exilimus gaudio.
Vt Auſter udus imbrium uim maximam
Fundens, iugíſque collium
Niuem albicantium liquans ſuas ſuper
Ripas alit torrentia
Flumina, uagantur illa, latéque omnia

Tenent: ita pater optime
Fac, ut tuorum multitudo ciuium
Plenis uiis ad patriæ
Dulces fluat agros, omniáque passim occupet,
Lætóque plausu repleat.
Vt glareoso tristis aruo semina
Mandans colonus uberem
Si fortè messem percipit, gaudet magis,
Quàm cultor agri fertilis:
Sic nos per annos septies denos grauem
Et seruitutem, & cætera
Passi mala omnia, cum lares amabilis
Reuiseremus patriæ,
Cunctis uicissim gaudijs incessimus,
Tuæque rex sanctissime
Benignitati gratias semper agimus,
Sempérque habemus maximas.

ARGVMENTVM PSAL. CXXVII.

Docet, & domus, & familiæ, & ipsius ciuitatis salutem, & custodiam in vnius Dei prouidentia constitutam esse, & ab eodem victum & cultum omnibus suppeditari.

Canticum graduum, Psalmus CXXVII.

Nisi Dominus ædificauerit domum, in vanum laborauerunt qui ædificant eam.
Nisi Dominus custodierit ciuitatem, frustra vigilat qui custodit eam.
Vanum est, vos ante lucem surgere, & tardare sessionem manducantes panem dolorum.

Sic dabit dilectis suis somnum, ecce hæreditas Domini filii, merces fructus ventris.
Sicut sagittæ in manu potentis, ita filii iuuentutis.
Beatus vir qui impleuit pharetram suam ex ipsis, nõ confundẽtur, cũ loquentur inimicis suis in porta.

PARAPHRASIS.

Nisi coniugem Deus bonam, & agrum fertilem,
Dulcésque donet liberos,
Frustra laborat, siquis hæc studio suo
Sese paraturum putat.
Nisi ciuitatem, & ciuium concordiam
Defendat optimus Pater,
Et ciuitatem, & ciuium concordiam
Frustra tuentur principes:
Frustra ad labores ante lucem surgitis,
Frustra laboratis diem
Totum, labores nisi Deus uestros suo
Fortunet ipse numine.
Ipse & parabilem facit uictum, & pijs
Præbet quietem ciuibus:
Ipse & frequentat liberis domum: & ipsius
Vxor pudica munere
Contingit, ac decora, & optimis simul
Ornata proles moribus:
Talísque robore, qualis à fortissimo
Sagitta torta milite.
Beatus ille, qui pharetram talibus
Implet sagittis, non ei
Erit timendum, siquod unquam euenerit
Certamen, illum iudices,

Et cuncta ciuitas, suis cum filijs
Bonum & beatum prædicant.

ARGVMENTVM PSAL. CXXVIII.

Prædicat, in summa rerum prosperitate vitam a-ĉturum, quicunque Deum piè, sanĉtéque coluerit.

Canticum graduum, Psal. CXXVIII.

Beati omnes, qui timent Dominum, qui ambulant
in viis eius:
Labores manuum tuarum quia manducabis, beatus
es, & bene tibi erit.
Vxor tua sicut vitis abūdans in laterib⁹ domus tuæ.
Filii tui sicut nouellæ oliuarum in circuitu mensæ
tuæ.
Ecce sic benedicetur homo qui timet Dominum.
Benedicet tibi Dominus ex Sion, & videbis bona Hie
rusalem omnibus diebus vitæ tuæ:
Et videbis filios filiorum tuorū, pacem super Israel.

PARAPHRASIS.

Beatus ille, qui piam sese Deo
In seruitutem dedicat,
Semper paratus exequi, sanctissimis
Quod ille uerbis imperat:
Non is paterna rura inaniter colit:
Sed quæ feraci semina
Sinu recepit fundus, illa maximo
Reddit colenti fœnore.
Vxor pudica bene regit domum, & optimis
Exornat ipsam liberis:
Fœcunda uitis instar, apta diligens

Quam curat arte uinitor.
Proles nouella crescit, ut uirentibus
Oliua pulchra ramulis,
Et mensa turba garrula circundata
Cumulat parentes gaudio.
Hæc est piorum uita, eósque talibus
Remuneratur præmijs
Summi benignitas patris: quem si coles,
Vrbis sacratæ commodis
Lætus fruêris, usquedum uiuas, tuæ
Prolis beatæ liberos
Florere cernes, patrijs fœlicitas
Regnabit alma finibus.

ARGVMENTVM PSAL. CXXIX.

Gratias agit Deo, quòd populum suum ab impiis semper oppugnatum, saluum, incolumémque semper conseruauerit.

Canticum graduum, Psalmus CXXIX.

Sæpe oppugnauerũt me à iuuentute mea, dicat nũc Israel,
Sæpe oppugnauerunt me à iuuentute mea, attamen non præualuerunt mihi.
Supra dorsum meum arauerunt arantes, prolongauerunt sulcum suum,
Dominus iustus concidit funes impiorum: confundantur & conuertantur retrorsum omnes qui oderunt Sion:
Fiant sicut herba tectorum, quæ, priusquam euellatur, exaruit:
De qua non impleuit manum suam qui metit, & si-

num suum qui manipulos colligit.
Et nō dixerunt qui præteribāt, Benedictio Domini super vos, benediximus vobis in nomine Domini.

PARAPHRASIS.

Me barbarorum sæpe uexauit furor,
Nunc sancta dicat ciuitas,
Me barbarorum sæpe uexauit furor
Ab ultima usque origine:
Sed nulla uis, nec ullus hostium dolus
Me quiuit unquam extinguere.
Arauit heu mea terga longis uerberum
Sulcis nefandus barbarus,
Laboribus me, uinculísque asperrimis,
Durâque uexauit fame:
Sed uincla rupit ferrea, & tandem mihi
Dulcem quietem præbuit,
Vberrimóque me locauit in solo
Cælestium summus pater.
Qui ciuitatem numinis sanctissimi
Vult perditam, pereat male,
Vt herba tectis orta summus ædium,
Humore uitali caret,
Nec quit profundiore radices humo
Agere: itaque antè exaruit
Percussa sole feruido, quàm dextera
Vellatur alicuius: neque
Manum repleuit ea metens, suum neque
Sinum, manipulos colligens:
Nec qui uiator præterit, uerbis ei
Bene precatur optimis,

Talis sit impius hostis, & quisquis pios
Odit, Deus quos diligit.

ARGVMENTVM PSAL. CXXX.

Precatio est hominis conscientia peccatorum grauissime cruciati, seque misericordiæ diuinæ fiducia consolantis.

Canticum graduum, Psal. cxxx.

De profundis clamaui ad te Domine, Domine exaudi vocem meam.
Fiant aures tuæ intendentes in vocem deprecationis meæ.
Si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit?
Quia apud te propitiatio est, propterea timeris. expectaui Dominum,
Expectauit anima mea, & in verbo eius speraui, anima mea Dominum [expectat]
Magis quàm custodes mane, quàm custodes mane. speret Israel in Domino,
Quia apud Dominum misericordia, & copiosa apud eum redemptio,
Et ipse redimet Israel ex omnib[9] iniquitatibus eius.

PARAPHRASIS.

Malis profundis obrutus
Tuam pater fidem inuoco,
Ne quæso supplicis tui
Audire vocem respue.
Si vindicaris omnia
Peccata, cunctáque exigas,

Quæ iure debentur tibi,
Quis sustinebit ô pater?
Quis tam pie, tam puriter
Vitam colit, quin sit tibi
Pœnas daturus maximas?
Incomparabilis tua
Certè benignitas facit,
Vt numen à mortalibus
Tuum colatur: hac ego
Confisus auxilium tuum
Expecto certum, animus meus
Et lenitate tua, & tua
Promissione nititur.
Non sic morantem languidus
Expectat auroram uigil,
Qui nocte tota sedulus
Ambiuit urbis mœnia,
Votis ut omnibus expeto
Ego te morantem ô refugium
Meæ salutis unicum.
Iudæa gens Deo tuo
Confide: nam Deus tuus
Benignus & placabilis,
Et promptus est ignoscere.
Tua ipse peccata omnia
Delebit, & maculas sua
Absterget omnes dextera.

ARGVMENTVM PSAL. CXXXI.

Monet nos exemplo suo, fugiendam esse superbiam & importunitatem, atque in sola Dei miseri-

cordia spem ponendam esse.

Canticum graduum, Psalmus CXXXI.

Domine non exaltatum est cor meum, neque elati sunt oculi mei,
Neque ambulaui in magnis, neque in mirabilibus super me.
Si non depressi, & humiliaui animam meam,
Qualis ablactatus erga matrē suam, qualis ablactatus, talis in me anima mea.
Speret Israel in Domino ex hoc nunc, & vsque in sæculum.

PARAPHRASIS.

Supreme rector cælitum
Non ipse regum ob decus
Inflatus efferor, neque
Perambulans sublimia
Mentis superbæ somniis,
Maiora uiribus meis
Tribuo, tribuere quàm decet
Hominem caducum, inanis &
Imaginis simillimum.
Si non modestiam colo,
Si sumo magnos spiritus:
Turpissimæ arrogantiæ
Pœnas grauissimas luam.
Qualis pusillus est puer,
Quem lacte dulci blandula
Vix alere desiit parens,
Talis animus, & mens mea est.
Vt ille totus optima

Matre acquiescit in sua,
Sic ipse toto pectore
Ex charitate pendeo
Cælestis optimi patris.
O te beatum,quisquis es,
Qui spem tuam in Deo *locas.*

ARGVMENTVM PSAL. CXXXII.

Describit studium Dauidis in parando loco , vbi templum ædificaret. Inducitur etiam Deus loquẽs, ac promittens,familiam Dauidis sempiterno regno potituram : quod quidẽ perfectum est CHRISTO rege cælitum,atque hominum constituto.

Canticum graduum, Psal. CXXXII.

Memento Domine Dauid,& omnis mansuetudinis eius,
Qui iurauit Domino,votum vouit Deo Iacob,
Si introiero in tabernaculum domus meæ, si ascendero in lectum strati mei,
Si dedero somnũ oculis mis, & palpebris meis dormitationem,
Donec inueniam locum Domino,tabernaculũ Deo Iacob.
Ecce audiuimus eum in Ephrata,inuenimus eum in campis syluæ.
Introibimus in tabernaculum eius,adorabimus ante scabellum pedum eius.
Surge Domine in requiem tuam tu, & arca fortitudinis tuæ,
Sacerdotes tui induantur iustitia,& sancti tui exultent.

Propter Dauid seruum tuum ne auertas faciem Christi tui.

Iurauit Dominus Dauid veritatem, & non frustrabitur eam, De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Si custodierint filii tui testamentum meum, & testimonia mea, quæ docebo eos,

Etiam filii eorum vsque in sæculum sedebūt super sedem tuam,

Quoniam elegit Dominus Sion, desiderauit eam in habitationem sibi

Hæc requies mea in sæculum sæculi, hîc habitabo, quoniam concupiui eam.

Victum eius benedicens benedicam, pauperes eius saturabo panibus,

Sacerdotes eius induam salutari, & sancti eius exultatione exultabunt.

Illic germinare faciam cornu Dauid, paraui lucernam Christo meo.

Inimicos eius induam confusione, super ipsum autem efflorebit diadema eius.

PARAPHRASIS.

Sis memor usque pij rex maxime Dauidis, & quàm
Ciues in omnes mitis extiterit suos.
Ille tui sancto incensus iurauit amore,
Votúmque lingua nuncupauit hoc modo,
Ne tibi sim charus uita mihi charior ipsa,
Neu uerba posthac supplicantis audias,
Antè meæ si chara domus ad limina adibo,
Oculósue somnus antè clauserit meos,
Quàm præclara tuo fuerit pater optime templo,
Tuísque dedicata sacris area,

Sic ait,& paruo post tempore dedicat illam,
Qua se beatis sylua campus porrigit,
Cum tu clara prius Bethlehemi signa dedisses.
Tuam introibimus Pater domum,tua
Perpetuo castis uenerantes numina sacris:
Tu mansionem dexter ad certam ueni,
Mysticáque arca uagans stabili iam sede quiescat:
Fac ut sacerdos mente pura te colat,
Et sua cuique pia da gaudia:néue tueri
Omitte prolem Dauidis tui inclytam,
Quam patris aurato in solio tu sancte locasti.
Iurauit ille,peierare qui nequit,
Omnipotens dulci affatus sic Dauidem amore,
Tua sedebunt sede liberi tui,
Qui si constantes in relligione manebunt,
Quam Mosis ore sanximus, neque inclyta
Fœderis antiqui uiolarint iura,nepotum
Serie propago nobilis longissima
Dulci pace fruens solio regnabit auito.
Sionis arcem præfero cunctis locis,
Hîc ego longa libenti animo per sæcula degam,
Hîc supplicantium preces ego ciuium
Audiam,& optanti mea sancta oracula pandam:
Florebit agris fructuum lætissima
Omnigenum ubertas,atque hinc procul omne fugata
Per æuum egestas exulabit horrida:
Casta sacerdotes ornabit uita,coléntque
Domos piorum pura semper gaudia.
Ac ueluti lauro pulchræ densissima sylua
Radice ab ima pullulat,sic Dauidi
Candida succrescet proles,quæ splendida facta

Parentis augeat optimi, neque hostium
Vlla domum poterit uis hanc euertere, non si
Coniuret omnis impiarum gentium
Barbaries latas per terras dedita. cunctis
Optatus ille pijs fluet ab origne
Ista, qui populos omnes, & maxima ponti
AEquora, globósque syderum micantium,
Et diuos suprà cæli conuexa morantes
Meum gubernet sempiterna ad sæcula.

ARGVMENTVM PSAL. CXXXIII.

Commendat concordiam, & sanctam animorum inter se coniunctionem.

Canticum graduum, Psal. CXXXIII.

Ecce quàm bonum, & quàm iucundũ habitare fratres in vnum.
Sicut vnguentũ optimũ super caput [effusum] quod descendit in barbam, barbam Aaron,
Quod descendit in oram vestimentorum eius, sicut ros Hermon, qui descendit in montes Sion:
Quoniam illic mãdauit Dominus benedictionem, & vitam vsque in sæculum.

PARAPHRASIS.

O quàm beatum est pacis insolubili
Fratres ligari uinculo!
O qualia bona, & quanta secum gaudia
Apportat alma charitas!
Quales odores spirat unguenti liquor
Stillans Aaronis sacro
E uertice aureas ad oras uestium,

Tales odores candida
Pax, atque amoris mutui concordia
Afflant piorum mentibus.
Vt ros Sionis decidens, iugum, & auia
Hermonis alti pascua
Fœcundat: ita quas incolit domos pia
Pax, ditat omnibus bonis.
Nam degit ubi pax & beata charitas,
Ibi cælitum degit Pater.

ARGVMENTVM PSAL. CXXXIIII.

Hortatur Leuitas,& alios viros religiosos,qui no ctu vigilias agebãt in tẽplo, vt precibus atque hym nis Deum venerentur.

Canticum graduum, Psal. CXXXIIII.

Ecce benedicite Dominũ omnes serui Domini, qui statis in domo Domini.
In noctibus extollite manus vestras ad sancta,& benedicite Dominum.
Benedicat te Dominus ex Sion, qui fecit cælum & terram.

PARAPHRASIS.

Dum nox fauet, suóque nos silentio
Inuitat, agite, laudibus
Deum efferamus ædis ô sanctissimæ
Casti, beatíque incolæ.
Tollamus agite supplices simul manus,
Adytísque in intimis Deum.
Aures amicas applicantem plurima
Prece inuocemus, ut sua

Ope ſoſpitet ciues, bonáque det omnia
Larga benignus dextera.

ARGVMENTVM PSAL. CXXXVII.

Gens Hebræa in Babyloniam abducta commemorat hoc dulciſſimo carmine luctũ & mœrorem ſuũ, & prædicit exciſionem imperii Chaldæorum.

Pſalmus CXXXVII.

Iuxta flumina Babylonis ſedimus & fleuimus, cum recordaremur tui Sion.
In ſalicibus in medio eius ſuſpendimus citharas noſtras,
Quia illic petierunt à nobis, qui captiuos duxerant nos, verba cantionum,
Et pro vlulatu noſtro lætitiam, Cantate nobis de canticis Sion.
Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena?
Si oblitus fuero tui Hieruſalẽ, obliuiſcatur [artis ſuæ] dextera mea
Adhæreat lingua mea faucibus meis, ſi non meminero tui,
Si non poſuero Hieruſalẽ in principio lætitiæ meæ.
Memor eſto Domine filiorũ Edom, in die Hieruſalẽ
Dicentiũ, Exinanite, exinanite vſque ad fundamentum in ea.
Filia Babylonis miſera: beatus qui retribuet tibi retributionem tuam, quam retribuiſti nobis.
Beatus qui tenebit, & allidet paruulos tuos ad petram.

Dum nos ferarum gentium crudelitas
Desideratæ patriæ dulci solo
Exterminatos detinet, iuuat procul
A ciuitatis barbara frequentia
Sedere solos sola propter littora
Euphratis. hîc comantium nostras lyras
Suspendimus ramis salicum, & uberrimam
Vim lachrymarum fundimus, tui Sion
Dulcis recordantes, tuámque maxime
Rex cælitum orantes opem ore supplici.
At interim adiens pastor errantis gregis,
Cantate nobis, ait, aliqua de canticis
Vestris. quid istæ pendulæ tacent lyræ?
Quî nos queamus obsecro animum inducere,
Vt canticum sanctissimum nostri Dei
Cantemus istis exulantes in locis?
Si oblitus unquam fuero sancta ciuitas
Tui, mea quoque oblita dextra psallere,
Amabiles nunquam lyra eliciat sonos:
Adhæreat lingua mea faucibus meis,
Ne canere possim, nisi ego meminero tui,
Nisi cuncta acerba erunt mihi, & amarissimo
Amariora felle, donec mœnia
Tuúmque templum restituta uidero.
At tu, nefanda facta qui mortalium
Vltrice punis dextera, teterrimi
Idumæorum sceleris usque sis memor,
Qui dum periret ciuitas tua, impios
Hostes furentes uocibus nefarijs
Sic incitabant, Pergite agedum, & omnia

Vastate, ferro & igne cuncta euertite.
Babylon superba, & omnium miserrima:
Beatus is qui talibus pro iniurijs
Te digna soluet præmia, atque idem tibi
Large reponet, paruulos à pectore
Natos reuellens matrum, & illos aspera
Ad saxa frangens, téque funditus eruens.

ARGVMENTVM PSAL. CXLIIII.

Gratias agit Deo, cuius benignitate hostes bello superare soleat, & ipsius auxiliũ implorat aduersus impias nationes.

Psalmus Dauid CXLIIII.

Benedictus Dominus fortitudo mea, qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum.
Misericordia mea & refugium meum, adiutor meus & liberator meus,
Clypeus meus, & in ipso speraui, qui subdit populũ meum sub me.
Domine quid est homo, quòd agnoscis eum? filius hominis, quòd reputas eum?
Homo vanitati similis est, dies ei' sicut vmbra præteriens.
Domine inclina cælos tuos, & descende: tange montes, & fumigabunt:
Fulgura fulgur, & dissipa eos: mitte sagittas tuas, & disturba eos:
Demitte manum tuã ex alto: eripe me, & libera me de aquis multis, & de manu filiorũ alienigenarũ,
Quorum os locutum est vanitatẽ, & dextera eorum dextera iniquitatis.

Deus canticum nouum cantabo tibi, in psalterio, & decachordo psallam tibi.

Qui das salutem regibus, qui redemisti Dauid seruum tuum de gladio maligno, eripe me,

Et erue me de manu filiorum alienigenarum, quorum os locutum est vanitatem, & dextera eorum dextera iniquitatis:

Vt sint filii nostri sicut plantulæ crescentes in iuuẽtute sua,

Filiæ nostræ sicut anguli ornati ad similitudinem templi.

Prõptuaria nostra plena sint, eructantia ex vno genere annonæ in aliud,

Greges nostri mille pariant, pariãt decem millia in compitis nostris, boues nostri sint ferẽdis oneribus apti.

Non sit interruptio, non emigratio, non clamor in plateis nostris.

Beatus populus, cui hæc sunt, beatus populus cuius Deus est Dominus.

PARAPHRASIS.

AEterne mundi Domine quas grates tuæ
Clementiæ possim agere, uel tuum quibus
Efferre nomen laudibus sanctissimum?
Tu præliari dexteram meam doces,
Et omnium discriminum fidissimus
Comes per hostes obuios, & horrida
Per arma tutum ruere, & incolumem facis.
Tu ciuitates subijcis meas mihi,
Latisque donas imperare gentibus.
Domine quid est homo, quòd honore maximo
Dignaris illum, & tam benigne amplecteris?

Homo est imago uana, & umbræ somnium
Inanis, ipsa inanitate inanior.
Descende cælo, & irruentes hostium
Acies cœrce fulminante dextera,
Illos procellis, igne, grandine dissipa,
Illos sagittis perime, nósque iam obrutos
His nationum barbararum fluctibus
Tuere. summe rex tuas laudes ego
Cantabo semper: tibi cithara semper mea
Hymnos sonabit. tu salutem regibus
Donare gaudes, Dauidem tu maximis
Periculorum liberasti casibus:
Tu nunc furores impiarum gentium
Compesce, quas nefanda semper dicere
Iuuat, nefanda semper agere. fac, pius
Miles triumphum nobilem referat domum.
Fac, alma pax, quiésque nostris finibus
Regnent tumultu barbarorum liberæ.
Proles nouella crescat agris omnibus,
Vt ualle myrtus auia nitentibus
Se ramulis subijcit, a mica limpidi
Rigata fontis lymphula: sint uirgines
Nostræ decoro corpore spectabiles:
Sint plena semper horrea bonis frugibus,
Plenis redundet cella semper dolijs,
Redundet oleo, melle, pomis dulcibus:
Sint prata gregibus tecta fœcundissimis,
Fortes iuuenci plaustra onusta ducere,
Fortes feracem glebam aratro findere.
Neu sæuus hostis nostra rumpat mœnia,
Neu patriæ iucundæ amabiles agros

Abducta gens relinquat, aut ciuilibus
Sonent plateæ iurgiis. Ter, & amplius
Beata gens, quæ talibus fruitur bonis,
Beata gens, quam maximus cælestium
Pater suo præsens tuetur numine.

Ad lectorem.

Hæc nostra lector Christiane carmina
Sic temperauimus fauente numine
Diuino, ut ipsa cum legas, sit idem ferè,
Acsi poetæ Dauidis sanctissimi
Hymnos legas. tametsi enim neque reddita
Fuere uerbis uerba, neque nobis fuit
Relligio, multa addere: bonam, & certam tamen
Spem habemus, additum nihil quod ab ipsius
Abhorreat sententia uatis, nihil
Obscura quod non monstret, instar luminis,
Aut pulchritudini poematis aliquid
Decoris addat: uirgini pulcherrimæ
Quale decus addunt arte purpureæ rosæ,
Violǽque flauis crinibus circundatæ.
Quòd si labores hos meos perspexero
Fuisse gratos, & legentium fauor
Scribentis adiuuerit, ut æquum, industriam:
Vltrò recipio, & tibi meam astringo fidem,
Curam mihi hanc unam fore antiquissimam,
Vt quæ reliqua sunt Dauidis poemata,
Oratione pura, & arte musica
Ornata possint mox Latinis auribus
Intelligi. hoc ego ut queam cito exequi,
Vtinam optimi faueat benignitas Dei,

Quod oro, uotísque omnibus equidem expeto,
Non in meæ, sed in ipsius spem gloriæ.

AD ALEXANDRVM FARNEsium Cardinalem amplissimum.

Dum se alij mediæ per amica silentia noctis
Dulci sopore recreant,
Hæc ego Iessiadæ cithara mage dulcia somno
Meditans canebam, dum dies
Clara superueniens taciturnas pelleret umbras,
Charissimas umbras mihi,
Quæ me senserunt noctes uigilare beatas,
Dum primus ipse mystica
Dauidis ad Latias deduco carmina musas,
Pijsque grata concinno:
Non Iouis insani referens male sanus amores,
Non ebriosa Liberi
Orgia, non ludos Phœbi, execrandáue sacra,
Sed maximi laudes Dei,
Tergeminum quem cælicolæ uenerantur & unum,
Qui syderum uagantium
Multiplices cursus, qui magnum temperat æquor,
Et omnium mortalium
Omnia facta uidens sua iustis præmia reddit,
Suásque pœnas improbis
Irrogat, & cunctas animalia cuncta per oras
Alit benigno numine.
O utinam hæc discant pueri, castǽque puellæ,
Mentésque sanctioribus
Formentur studijs, dum parua & mobilis ætas.

Quid ô parentes, quid iuuat,
Futilibus nugis & turpi carmine uestros
Contaminare liberos,
Cum liceat sanctós illis uersare poetas,
Scientiæque pabulo
Diuinæ teneros animos nutrire, ueneno
Dulci relicto, quo malo
Nullum aliud magis esse nocens puerilibus annis,
Videre prisca sæcula:
Quanuis illa forent caligine consita, necdum
Perfusa uero lumine?
At tu prudentem iuuenili ætate senectam
O patriæ decus inclytæ
Farnesi æquiparans, post magna negotia, quando
Audire fessus nobiles
Regum legatos summis de rebus, amœnos
Mirandula doctissimo,
Mapheóque tuo comitatus, te abdis in hortos,
Et otio dulci iuuat
Mollibus & studijs duros finire labores:
Tunc nostra quæso carmina
Perlege: nec tu Flaminii magis illa putato,
Quàm regis illustrissimi,
Qui bello insignis, pietate insignior, hostes
Inter, ferociáque agmina,
Seu positis armis tranquilla pace quierat,
Amore sancto percitus
AEterni regis laudes, & maxima facta
Tali canebat carmine.

FINIS.

INDEX PSALMORVM QVI hoc libello explanantur.

FINIS.

EXCVDEBAT ROB. STEPHA-
NVS TYPOGRAPHVS REGI-
VS, PARISIIS, ANN. M.D.XLVI.
X. CAL. IVN.

